

Sametová
revoluce a 30 let
svobody

Plán výuky

- 2 vyučovací hodiny
- dějepis (3./4. ročník SŠ)
- speciální výuka k 30. výročí Sametové revoluce

Mezioborový přesah:

- ZSV, ČJ a literatura

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- komunikativní
- občanská

Průřezová témata:

- mediální výchova
- osobnostní a sociální výchova
- výchova demokratického občana

Cíle:

- žák si upevní dosavadní znalosti týkající se Sametové revoluce
- žák dokáže pracovat s historickým pramenem
- žák na základě kritického myšlení formuluje vlastní názor

Co se dělo během Sametové revoluce?

Skupinová práce shrnující základní informace o Sametové revoluci:

- žáci se rozdělí do čtyř heterogenních skupin
- každá skupina dostane rozdílný pracovní list
- 4 pracovní listy:
 1. hesla
 2. osobnosti
 3. osobnosti
 4. místa
- po doplnění pracovního listu si každá skupina zvolí svého zástupce, který jej prezentuje před třídou

1. skupina: Vysvětli význam těchto hesel

„Jakeše do koše“

„Máme holé ruce“

„Konec vlády jedné strany“

„Dialog – ne obušky“

2. skupina: Poznej osobnost a krátce ji představ

3. skupina: Poznej osobnost a krátce ji představ

4. skupina: Poznej místo a krátce vysvětli, co se zde stalo

Práce s historickým pramenem

- samostatná práce, měla by vyvolat diskuzi
- žáci si přečtou článek z periodika a odpoví na zadané otázky. Svou odpověď na základě textu zdůvodní

PRAHA (Od naší zpravodajky) — Na Albertově v Praze 2 se v šestnáct hodin shromáždilo kolem 15 tisíc studentů pražských vysokých škol, aby zde uctili památku Jana Opletala zavražděného fašisty. Společná akce městské vysokoškolské rady a neorganizovaných studentů měla rozpornou tvář. Ukázala, jak studenti touží hovořit nahlas a otevřeně o svých problémech, že vyžadují rychlejší postup společenských přeměn a také, jak snadno se nechají strhnout k radikalismu. To se projevilo už při rušivých reakcích na projevy řečníků, zejména představitelů městské vysokoškolské rady. Po ukončení shromáždění na Albertově se jeho účastníci průvodem vydali na vyšehradský Slavín, kde měli položit květy ke hrobu Karla Hynka Máchy.

Už na Albertově a potom během pochodu se na transparentech a ve skandovaných pokřicích objevovala a postupně převládla hesla, která napadala představitele KSČ, vedoucí úlohu komunistické strany, požadovala zrušení milicí, demisi vlády, svobodné volby a podobně. Na Vyšehradě mělo shromáždění s pietním aktem, který zde měl být ukončen, společného již málo. Postupně tu převládly hlasy, které požadovaly, aby se průvod přesunul do středu města. Ve večerních hodinách dav postupoval k Národnímu divadlu a po Národní třídě.

K udržení veřejného pořádku v centru města byli povoláni příslušníci Veřejné bezpečnosti. Ověřovali totožnost účastníků demonstrace a kolem sta osob bylo předvedeno na místní oddělení VB. Ve 22 hodin byl ve středu města obnoven klid.
(lou)

Otázky:

1. Jakou událost článek popisuje?
2. Z jakého pohledu byl tento článek napsán?
3. V jakém periodiku vyšel tento článek?

Pohled na Sametovou revoluci s odstupem času

- Učitel pustí žákům zvukový záznam dvou pamětníků:
- Jaroslav Ondráček
- Jan Bubeník
- Žáci budou mít za úkol zamyslet se nad argumenty, které zazněly v ukázkách a pomocí řízené diskuze se pokusí vysvětlit, co pro ně osobně znamená svoboda, do jaké míry se dnes cítí být svobodní a jestli se s argumenty z ukázek již setkali.

Pokus o srovnání poměrů

- Studenti se pokusí srovnat poměry před rokem 1989 a po něm v jednotlivých oblastech života.
- Předem si vyplní tabulku a poté proběhne řízená diskuse.

	před rokem 1989	dnes
zaměstnání	všichni měli práci; diskriminace; nesvoboda volby zaměstnání	nezaměstnanost; vysoké požadavky na výkonnost
školství	diskriminace, nekvalitní učitelé, cenzura, manipulace s fakty; děti z „nespolehlivých rodin“ nemohly studovat co chtěly	svoboda volby oboru; tlak na vysokoškolské vzdělávání (<i>všichni musí mít minimálně maturitu</i>)
kultura	cenzura; čistky; zákaz činnosti	málo financí; ale svoboda
cestování	omezené; nutnost speciálních povolení	můžu jet kam chci; finanční náročnost
volný čas	menší výběr aktivit; větší kreativita dětí; více času se trávilo ven s vrstevníky	hodně možností; vše se platí; nebezpečí virtuálního světa

Děkujeme za pozornost 😊

Eva Kupčová

Lucie Anlaufová

Michaela Konieczná

Tomáš Kocur

Zdroje

- Politik Havel 1989–2003. In: *Česká pozice: informace pro svobodné lidi* [online]. 23.12.2011 [cit. 2019-10-07]. Dostupné z: http://ceskapozice.lidovky.cz/tema/politik-havel-1989-2003.A111222_162117_pozice_49599
- Marta Kubišová převzala zlatou desku. Kariéru ukončí na své narozeniny! Kde bude mít poslední koncerty?. In: *Frekvence 1* [online]. 5.4. 2017 [cit. 2019-10-07]. Dostupné z: <https://www.frekvence1.cz/clanky/marta-kubisova-prevzala-zlatou-desku-karieru-ukonci-na-sve-narozeniny-kde-bude-mit-posledni-koncerty.shtml>
- Jakeš se stal symbolem upadajícího komunistického režimu. In: *Idnes.cz: zpravodajství* [online]. 1. ledna 2019 [cit. 2019-10-07]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/milos-jakes-komunismus-revoluce-ksc.A190130_131711_domaci_vov
- Zemřela Vlasta Chramostová. In: *Divadelní noviny* [online]. 6. 10. 2019 [cit. 2019-10-07]. Dostupné z: <https://www.divadelni-noviny.cz/zemrela-vlasta-chramostova>
- Michal Horáček. In: *Wikipedie: otevřená encyklopedie* [online]. [cit. 2019-10-07]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Michal_Hor%C3%A1%C4%8Dek
- Michal Horáček. In: *Wikipedie: otevřená encyklopedie* [online]. [cit. 2019-10-07]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Gust%C3%A1v_Hus%C3%A1k
- Jako za komunismu: Praha vzkazuje - zůstaňte 17. listopadu doma, nebo jedte na výlet. In: *Čti doma* [online]. 15.11.2017 [cit. 2019-10-07]. Dostupné z: <https://www.ctidoma.cz/politika/2017-11-15-jako-za-komunismu-praha-vzkazuje-zustante-17-listopadu-doma-nebo-jedte-na-vylet>
- Památník sametové revoluce na Národní se přesune. In: *Echo* [online]. 24. SRPNA 2016 [cit. 2019-10-07]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/wMjWV/pamatnik-sametove-revoluce-na-narodni-se-presune>
- ROK 1989 V OSTRAVĚ. In: *Moderní dějiny: vzdělávací portál pro učitele, studenty a žáky* [online]. 8.3.2015 [cit. 2019-10-07]. Dostupné z: <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/rok-1989-v-ostrave/>